

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos polt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A választások előjátéka.

Debreczen, aug. 6.

Még kis mederben ugyan, de már országsszerte megindult a mozgalom a képviselőválasztások iránt. Főznek, sütnék mindenfelé; itt mamelukot, ott ellenzékit, amott néppártit rántanak elő. A kormánypárt sütökemenczéjében már készülnek a falatok, persze különféle alakban és izzel. Összeül a szabadelvűpárt vezetősége s előveszik a listát, — melyen rajta van Magyarország összes választókerületeinek neve és — ára.

A melyik kerület olcsó, vagy egészen potya, azt megtartják a nagyfejük magoknak, a melyik 5—6 ezer forintos azt kapja a sógor, a koma, a 10—15 ezrest kapja a magasabb hivatalnok, — vagy az alispán, vagy egy kir. tanácsos aztán jönnek a drága helyek; 20—30 ezer forintos kerületet kap egy fiatal mágnás, mert kész a magáéból is áldozni egy pár ezer forintot; 50,000 forintos kerületben már csak akkor állítanak jelöltet, ha valamelyik miniszter egy másik kerületet biztosan megkap. Következik aztán a java; a mágnás, a ki különben a szegény embernek a köszönését sem fogadja, most parolázik vele; a ki azelőtt azt mondta, hogy b... s zsidó, hunczut német, most a legjobb barát lesz. Ételek szekérszámra, pénz mint a pelyva, muzsikaszó, szabad dohánytermelés, adóleengedés, viczinális vasut, protekció, előléptetés és ezer meg ezer alakja a vesztegetéseknek. No meg a hivatalos erőszakoskodás ez ám még a valami! Moczczani sem mer a tisztviselő, ha megparancsoltatik, hogy a kormánypárt jelöltjére szavazzon.

Mikor aztán a kormány elkölt vagy 6 millió forintot, összetákolódik; lesz benne minden, mint egy potpourriiban, mely kezdődik egy fülbemászó keringővel s végződik Csicsónéval.

Hát még a pénz, a mit elszórnak itt egy szavazat 5 frt; ott 10—20 frt amott 100 frt, s mikor minden készen van, akkor a kormánypárti lapok dicsőhymuszokat zengenek a választások tisztségéről. S mindennek az a vége, hogy a nép erkölcsztele-
nedik és többé tiszta választásról szólni

sem lehet. Igen sok embert meg lehet ejteni a kulacsos, de még többet az erszénynyel.

Az a kis rész, melynek józan eszét nem veszi el a kormány bora és pénze, inkább visszavonul, semhogy ily harcba vigye erejét. De viszont igen sokan vannak, a kik itt is, meg ott is isznak, sőt még a pénzt is elveszik itt is, ott is, de szavazni nem mennek el, vagy ha elmennek is, az ellenzékekkel szavaznak, ezek már gyakorlott választók s üzletszerűleg fogják fel a dolgot.

Magyarországon a nép már régen el van rontva a vesztegetések által s szent meggyszósdése ma már csak Tisza Kálmánnak van, no meg a helybeli kormánypárti sajtonak, mely szentül meg van győződve, hogy Debreczen városának minden kerülete meg lesz nyerve a kormánynak.

Üzlet ez most, éppen olyan üzlet, mint akármelyik, a hol alkudni lehet, s a hol nem muszáj pénzzel fizetni, mert a portékáért elvesznek mást is, egy kis előléptetést, vagy helyiérdekű vasutat. Nem feledkeznek meg a kormány az ő hűségű választóiról, de viszont nem feledkeznek meg azokról sem, a kik az ellenzékre mertek szavazni.

Városunkban szintén nagy robajjal fog a kormánypárt korteskedni s nagy lesz a pénzforgalom mindenütt. Még a kirek nincs valami terve a szavazatával, jól meggondolhatja a dolgot, hova szavazzon. Lesz alkalom most a politikai érettséget bebizonyítani s azt, hogy a függetlenségi párt mily erős és megtörhetlen városunkban.

Lesz alkalom pénzhez, előnyhöz jutni; alkudni is szabad; lesz étel-ital elég, csak győzni kell; sőt a ki azelőtt csak bundapálinkát ivott, most háromcsillagos cognacot is ihatik.

Hr.—

A bankkérdés. Olyan ez mint az orákulum, mindenki mást olvashat ki belőle s mindennap mást hirdet maga is, a «sikerült megegyezést» nyomon követi ez a hír, hogy még nincs rendben a dolog s további tárgyalások szükségesek. Mint ugyanis legujabban Béc s ből jelentik, az osztrák magyar bank kiküldött bizottsága ma ülést tartott, a

melyen formulázták az eddigi megállapodásokat. E megállapodások kizárólag a pénzügyi kérdésekre vonatkoznak. Ellenben az ülésen konstatálták, hogy az organizáció tekintetében s kivált a magyar követelésekkel szemben igen eltérők a nézetek az egyes felek között s ezekre vonatkozólag folytatni kell a tárgyalásokat.

A politikai helyzet.

— Budapesti levél. —

aug. 6.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök tudvalevőleg Ostendében tartózkodik és az északi tenger hűs hullámaiból figyeli és talán intézi is a hazai eseményeket, a melyek felől több oldalról tudósítják gyakorta és részletekig menő pontossággal.

A kiegyezési tárgyalások által teremtett helyzet pedig napról-napra új fázisokban jelentkezik és az országban ide-oda utazó miniszterek igen alaposan tájékozódhatnak az ország hangulatáról, mely oly egyöntetűen nyilatkozik meg, hogy a kormánypárt leg-Bánffy-pártibb tagjai sem merészelnek addig elmenni, hogy magasabb kvótáról beszéljenek.

Amde Bánffy Dezső báró Bécsben megígerte a 35 százalékos kvótát és így könnyen érthető az a teljes bizonytalanság által teremtett nyomott hangulat, a mely a szabadelvű pártban az országgyűlés berekesztése óta erőt vett és többé alig leplezhető.

Különösen nagy és talán megokolt az elkeseredés a miatt, hogy a miniszterelnök mi-
ben sem kérdezi meg a párt vezetőit, hanem saját feje szerint cselekszik.

Érthető meglepetést keltett tehát az a hír, hogy Szapáry Gyula gr. pár nap előtt hirtelen elhagyta Tátra-Füredet, a hol családjával tartózkodott, Ostendébe utazott.

A szabadelvű párt némely köreiből megvannak győződve arról, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek Ostendében való tartózkodása és Szapáry Gyula grófnak odautazása között okozati összefüggés van.

Ugy vannak ugyanis informálva azok, a kik valamit hallottak a kormány terveiből, hogy a miniszterelnök okvetlenül az ősszel akarná tárgyalni a kiegyezést és az azzal egybefüggő fontos kérdéseket, legfeljebb abba menne bele, hogy a kvóta felett a jövő országgyűlés szavazzon, és a mostani parlament legfeljebb csak kilátásba helyezné a 35 százalékos kvótát.

A kormánypárt hangadói azonban hallani sem akarnak erről a manipulációról, éppen azért hisszük, hogy Bánffy Dezső báró Szapáry Gyula grófot és párthíveit akarja megnyerni tervének, hogy annál nyomatékosabban, esetleg a husz kivált tag visszatérésének kilátásba helyezésével hathasson az ellenkező párthívekre.

Míg egyrésztől azonban bizonyos, hogy Szapáry Gyula gróf nem fog felülni a miniszterelnöknek, addig az is kétségtelen, hogy Széll Kálmán, Falk Miksa és azok, a kik a kvóta bizottságnak tagjai voltak, semmi körülmények között sem térnek el eredeti és többszörösen változhatlannak

mondott álláspontjuktól és így elkerülhetlen, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök még az őszi országgyűlés egybeülése előtt nyílt összeütközésbe ne kerüljön pártjával.

Bánffy Dezső báró augusztus közepén érkezik Budapestre, mely időre a fő- és szék- városban a kormánypart előkelőbb politikusai is meg fognak jelenni, a kiknek legfőképpen a kvóta kérdésében tanusítandó maguktartásától függ a Bánffy-kormány további sorsa.

Ha a kvóta-bizottság álláspontjához ragaszkodnak, a minthogy másképp nem is lehetnek, úgy Bánffy Dezső báró kénytelen lesz a korona elé előterjesztéssel járulni, a mely végeredményében a kormány lemondását fogja jelenteni.

Azok a politikusok, a kik a kormánypartnak a nemzeti párttal való fuzióját hosszú idő óta hangoztatják, már is nyíltan beszélnek Csáky Albin gróf miniszterelnökségéről, a ki tudvalevőleg a fuzionális törekvéseknek mindenkor önzetlen barátja volt.

De érzik a helyzetnek kritikus voltát a nemzeti párt is és talán éppen azért halasztották Apponyi Albert gróf és Horánszky Nándor szeptember hóra az országos pártszervezés megindítását, nehogy egy elhamarkodott lépéssel utjác állják azoknak az eseményeknek, melyeknek e hónap végén okvetlen be kell következni.

„Good Jakob hittudor Debreczenben.“

Egyszer Benedek János, a kitűnő tehetségu, de tehetségét olykor elhanyagoló költő, Budapestben, a Kossuth-lelkésedés valamelyik időszakában, hazafias gyülekezet előtt egy verset olvasott fel, mely »frenetikus tapsokat és éjleneket« idézett fel s melyre még (a rosszul halló) Hermann Ottó is megindult, s bár alig értett valamit belőle, odament mégis a szavalóhoz s — nagyon jól van, öcsém — monda, s kezét szoritott vele. Ugyanezen verset később Benedek nekem is elszavalván, — nagyon csudálkozott (s úgy hiszem, neheztelt

A „DEBRECZENI“ TÁRCZAJA.

Anakreon galambja.

— A Debreczen számára görög eredetiből. —
Fordította: Kovácsy Kálmán.

Szerelmes galambom,
Honnán röpülsz ma erre?
S mi drága balzsam árad
Piczinyke ajakadról
A légbé szerteszélyel?
S mond csak miért röpültél?
— Anakreon szavára
Az ifju Bathylloshoz
Szállok, ki messze földön
Sok népek oszt parancsol.
Engem szép Aphrodite
Kicsiny dalért adott el.
Igy hát Anakreonhoz
Kelltem nekem szegődnöm:
Ládd most is ennek itten
Levélkéjét röpitem —
S igéri, nem sokára
Szabadságom megadja;
De, bár szavát beváltsa,
En tőle el nem allok.
Vajjon miért röpüljek
Hegyek közé s mezőkre?
S mért üljek fenn a fákon
Fanyar gyümölcsön élve?
Mostan kenyérral élek,
Csipkedve jó uramnak,
Anakreon kezéből
S mit rám köszönt, utána
Van módóm a borába.
Aztán meg tánczba kezdek

is), mikor látta, hogy én nem jövök extasisba s nem dicsóítem a (különböző részeiben hatalmas) költeményt. — Ellenkezéleg: mikor az utolsó versszakot:

Tenger kiapadhat, kőszikla ledőlhet,
Sarkából az idő kidönti a földet,
Az ő (Kossuth) dicsősége még akkor is áll [meg!]

bevégezte, — azt mondtam neki seprűzni való nyíltságjal:

— Mi a csudán áll meg, te János, ha a föld is elpusztult?

Ezt az esetet juttatja most eszembe n. Balogh Ferencz urnak a »Debreczeni Protestáns Lap« 31. számában megjelent s oda fent irt czimű czikke, illetőleg annak eme záró sorai: »felséges« lehet az égboltozat, a Mont-Blanc, vagy Dante és Homér; ennél több nekünk a mi hitünk fejedelme és az Isten igéje, mely akkor is megmarad, ha az aesthetika »felséges« tüneményei, maga az ég és föld elmulnak.

Szeretem a költészetet, ugyszólván mindennapi kenyérem az: de mikor az kirugja maga alól a földet, s a végtelenség kötelebe fogózva a pusztá levegőben próbálja magát egyensúlyozni, — menten ot hagyom s valami józan hétköznapi könyvön patogatott tengerire fogom magamat; s ezt annyival inkább teszem, mert a mit ott hagyok, az már nem is költészet többé.

Szeretem a vallásomat, mindenekfelett szeretem; jó kálvinistának tartom magamat (bárha vasárnaponként nem szundikállok is a templomi padokon), — kiapadhatatlan gyönyörrel olvasom a zsoltárokat már gyermekkorom óta, — s imádom azt, kinek szent nevéhez mind e földi függelék kapcsolódnak, — de a tulzást ebben sem szeretem.

Azt látok pedig az imént idézett sorokban. Ezek szerint ez az egész világegyetem

És szárnyaimnak árnya
Dal közt borul le rája —
S ha elnyomott az álom:
Nyugtom lantján találok.
— Mindent tudsz, nos, mehatsz hát,
Ládd csak, beszédesebbé
Tevél a szajkónál is.

A pók.

— A Debreczeni tárczája. —
Irtá: Vértesi Arnold.

Mindenki tudhatja, hogy ha reggel pók mászik az emberre, az szerencsétlenséget jelent, ellenben délután szerencsét. Én ugyan nem tudom e természeti tüneménynek okát adni, de meg vagyok győződve, hogy a leghevesebb természettudósok sem szolgálhatnak e tekintetben bővebb felvilágosítással.

Megpróbáltuk tagadni a pókok ebbeli képességét, de mindannyiszor csufosan megjártuk.

Biz az elég szegény, hogy ilyen nyomorult kis pók, a kit egy ujjammal agyonnyomhatok, paczkázzon az emberrel s kénye kedve szerint hozhasson ránk szerencsét vagy szerencsétlenséget, már a mint délelőtt vagy délután tetszik neki reánk mászni. De semmit sem tehetünk, hiába minden ellenszegülés, a pók hatalmasabb mint az ember, a mint ez a következő történetből is kiderül.

Egy jó barátom (mondjuk, hogy Pál) fiatal feleségével üldögéltek a divánon boldog reggeli lustálkodás állapotában, a mikor az ember már megitta a jőzamos kávéját, me-

(az ég) elmulandó volna, s csak Isten (igéje) maradna meg.

Mondhatnók ugyan, hogy miután mint ama »felséges« tünemények azok, — Isten (igéje) is az emberi agy által felfogott világegyetemi kisugárzás, kijelentés, — tehát ha amazok mulandók volnának, szükségképpen emennek is veszendő természetűnek kellene lenni, — s ezzel egyenest Istentagadást is lehetne fogni az ily szerencsétlenül gondolkozóra.

De szerencsére nem így van; mint a hogy Isten (igéje) öröklétű, — mind ama »felséges« tünemények is — minden itt elomló programmal együtt ki vannak veve a megsemmisülés törvénye alól. S egyáltalán elmúlásról csak annyiban beszélhetük, a mennyiben a tárgyak módosulásai ilyszerű képzetet keltenek a léleekben.

Ha csak azt fejeznék ki a fent idézett sorok hogy: megmarad Isten (igéje) ha a föld elmulik is, még mondhatnók: igen, megmarad, ha nem is abban a körvonalozott lényegével, a mivel a földi elme. földi hit felruhazza, de megmarad a maga őseredeti vonatkozásaiban, hanem midőn, az isten-eszmétől elvonatan, az egész világ egyetem elmúlása deklarálják, azt egyszerűen észteni elszólásnak kell bélyegeznünk.

Mert hiszen bármimű hitelveket fogadjunk is magunkéink, azt csak nem fogjuk soha hirdethetni, hogy Isten, — Isten fogalma maga, a vele összeforrott, általa áthatott, nélküle nem is képzelhető dolgokon kívül álló valami volna. Ez következne pedig az efféle beszédből. S ha van vallás, mely ilyet hirdet, akkor az nem lehet az e sorok írójéé, mert abból éppen az van kirekesztve, a minek pedig eme különállítást által egyeduralom céloztatik biztosítani: a minden hitnek alapja, magának a világegyetemnek szervi össze-

lyet a kis feleség maga főzött, de egyéb dolghoz még hozzá nem kezdett az ember, még nem nyomták le a mindennapi élet gondjai, bajai, apró bosszúságai, még nem huzta ki lábát a papucsból s még fejében kóvályognak a rózsás almok, mialatt kis felesége csókolózva nógatja:

— Ön most már öltözzön, maga nagy lusta. Egész nap csókolózhatunk.

A vidám enyelgés hangja közé egyszerre sikoltás vegyült. A férj megrökkenne tekintett nejeire:

— Mi az, kedves?

— Jaj, egy pók.

Egy kis fürgé pók végigszaladt az asszonyka ruháján, azért sikoltott föl.

— Ugyan, ugyan — mosolygott a férj — hát csak az a baj?

Keresték a pókot, de már nem találták. Hát ha elment, elment, gondolta magában a férj. A fiatal asszony azonban nagyon elkomolyodott:

— Meglásd valami nagy baj ér, valami szerencsétlenség.

Pali nevetve czirógatta meg kis felesége elkomolyodott arczát:

— No ugyan már honnan gondold?

De a nő egy cseppet sem volt nevető kedvében:

— Honnan? Hát a pók? Talán nem tudod?

— Ugyan, édes — csóválta a fejét Pali.

Az asszonyka nem engedett:

— Csóválhatod nekem a fejedet. Tudom, hogy megint azt fogod mondani, babonas vagyok. Pedig én nem vagyok babonás: de az szent igaz, hogy a mit a pók jelent, az mindig beteljesül.

tartója: a teljes, a tökéletes, az egyetlen, igaz isten-eszme.

Minden tisztelet a nagytiszteletű ur általunk is némi részben felfogott. megértett mély tudományának, de éppen e tisztelet parancsolja, hogy szép lelkének egy ily — tullekesedés szülte irány ferdülését (aberratióját) helyreigazítsuk.

A muzeum új szerzeménye.

A magyar nemzeti muzeum legújában olyan nyereséggel gyarapodott, mely numizmatikai osztályát nemcsak nagy mértékben gyarapítja, de azt új irányban a legnagyobb gyűjtemények sorába is emelte. Egy nagy papirpénzgyűjtemény ez, mely Jedlicska János nyug. m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos, jelenleg Bécsben élő hazánkfia több évtizeden át folytatott gyűjtésének eredménye s melytől a buzgó gyűjtő korára való tekintettel vált meg, azt a m. n. muzeumnak illendő áron engedvén át. E gyűjtemény Ausztria-Magyarország s az Ausztriához tartozott olasz tartományok, Velence és Lombardia papirpénzeit, bank- és államjegyeket, utalványokat, városoktól és testületektől és magánosoktól kibocsátott szükségpénzek sorozatait tartalmazza, sok nehezen hozzáférhető s unikumszámba menő példányt, melyek összesen 499 darabra rugnak.

Az érdekes szerzemény első csoportja a monarkia legrégibb Wiener Stadt Banko Zettel feliratu papirpénzből áll 1762, 1784, 1796, 1800, 1803 és 1806 évekből 1, 2, 5, 10, 25, 50, 100, 500, 1000 frt értékben, részben eredeti szép példányokban, részben hivatalos kiadásu, ugynevezett formulárékban, melyek az eredetiek útján a házagokat kipótolják s mint ilyenek minden papirpénz-gyűjteményben helyet foglalnak.

E csoportot egészítik ki Bécs város tanácsának 1805. évi szükségpénzei, az 1811. évi Einlösungs- s az 1813. évi Anticipationschein-ok a nagy devalvációt követő évekből, továbbá az 1816-ban alakult Osztrák Nemzeti Bank kiadványai, melyek rendszeresen beval-

tatván, gyűjtésük nagy nehézségekbe ütközik. E kiadványok 1816, 1825, 1833, 1834, 1841, 1847, 1848, 1854, 1858, 1859 és 1863. évekből datálva s a gyűjteményben meglehető számmal vannak képviselve nagyobb értékekben, a formulárék pedig teljes számban vannak meg.

Jól vannak képviselve az államjegyek, állampénztári utalványok, pénztári jegyek, ezek közt leggazdagabb a Reichsschatzscheinok csoportja 1851. és 1853-ból, melyeknek csaknem teljes sorozata van meg 5 frtosól kezdve az 1000 forintosokig, köztük olyan darabokkal, melyek egyetlen más gyűjteményben sincsennek meg.

A második nagyobb csoportba tartoznak az 1848—49. évi viszonyokat illusztráló, nagy számu osztrák, cseh, galicziai stb kis értékre (1, 2, 5, 10, 20 krajczárra) szóló szükségpénzek, melyeket a forgalomból eltűnt váltópénz pótlására városok, testületek, uradalmak, gyárak, magán üzletek bocsátottak ki a legváltozatosabb alakban és tartalommal. Ilyen darab a gyűjteményben 140 van Prága, Karlsbad, Reichenberg, Eger, Leitmeritz, Jungbunzlau, Josefstadt, Aussig, Görkau, St. Pölten, Laibach, Husiatun stb. városok és községek-ből. Ezekhez sorakoznak más ausztriai és cseh szükségpénzek kerek fatokocsákba ragasztott papírértékjelzéssel s a kibocsátó kereskedő házak viaszpecseteivel.

Az 1859. és 1866. évi háborus idők szintén ilyen állapotokat hoztak létre, e kor-ból is több ilyen szükségpénz van a gyűjteményben.

A harmadik nagy csoport Magyarország pénzjegyeit foglalja magában. A Kossuth-bankokat két ritkább darabbal, továbbá az 1849. évi városi és egyéb papír szükségpénzeket a következő helyekről: komáromi vár, Eger, Rozsnyó, Losoncz, Murányalja (Koburg-birtok), Munkács és Ungvár (sóbánya hivatalok), Sáros-Patak, Sátoralja-Ujhely, Nagy-Tolcsva, Alsó-Pél (Zichy László gr. birtoka), Fehértemplom, Temesvár, Károlyváros, Fiume, Bukkari, Ritka a Wenzler és Szentpétery honvéd-századosoktól kibocsátott litografált pénzjegy-egyedlen példányok a lőcsei Zipser Sparkassa, az orivicai és szászkai bányaigazgatóságok ki-bocsátványai (német nyelven), egy karánsebesi papírpénz, melyet ott valami »Caransebescher

Civil Comité» szintén német nyelven adott ki 1849-ben, a sziszéki név horvát nyelvű utalványa egy negyed ezüst krajczárra, alul Klobucsár névvel.

Nem kevésbé érdekesek az aradi várba szorított osztrák hadsapatok fizetésére szolgáló írott, patrónnal készült nagy autográfiai tintával nyomott s a térparancsnok s más tisztektől aláírt s pecsétekkel ellátott 1 és 5 forintosok s apróbb értékű szükségpénzek.

Az Almásy-fele budai kincstári utalványok magyar-német szöveggel (1849) szintén több eredeti példánnyal vannak képviselve, a nagyobb értékeknek pedig egykoru mintái vannak meg teljes számmal. Ide tartoznak a kamatos pénztári utalványok is 50 és 100 forintra.

Nagy ritkaság Kossuth Lajos két londoni kiadványa 1860-ból, mely pénzjegyek a híres pénzjegypörre vezettek, a miok folytán lord Campbell kancellár ítélete értelmében a kész jegyeket Day Vilmos nyomdásznál lefoglalva 17 tonna (40.000 font) súlyban az angol bank kemenczéiben elégették. Néhány példány azonban megmaradt, a nyomdában alkalmazott munkások kezén. Kossuth halála alkalmával egy példány másolatát az Illustrated London News közölte. Tudtommal e gyűjteményben levő két példányon (1 és 2 fto) kívül egy sincs több Magyarországon. Az egy fto fekete, a két fto vörös-barna színnel van nyomtatva fehér papíron; szövegük Egy (két) forint. Ez a pénzjegy minden magyar álladalmi és közpénztárakban egy (két) ezüst forint gyanánt három huszast egy forintra számítva elfogadtatik s teljes névszerinti értéke a közállomány által biztosittatik. A nemzet nevében K o s s u t h Lajos s. k.

A papir vizjegye Magyarország koronás czimere az értékjelző szám s e szó RESURGO.

A harmadik csoport Velence és Lombardia papirpénzeit foglalja magában. Mantua vár szükség-pénzei 1797-ből Palmanova és Osoppo várbeliek 1848-ból, a velencei ideiglenes kormány kibocsátványai 1848—49-ből, Monete Patriotica és Moneta del Comune di

— Hát ez nem babona?
— Persze hogy nem. A mi igaz, — hát igaz. Reggel mindig szerencsétlenséget hoz a pók.

— Ugyan Irmus, — szolt a férj még mindig mosolyogva, bár kissé már türelmetlenkedett, — honnan hozna szerencsét vagy szerencsétlenséget a szegény oktan kis állatka?

— Hát tudom is én honnan, csak-hogy úgy van, — erősítette a nő kipirult arczal. A mama is megmondhatja neked, hogy úgy van.

— Hagyj békét a mamával, fakadt ki a férj. Ha okosabbat nem tudsz...

— Ne sértegesd a mamát, — szallt szembe a fiatal asszony.

— Nem sértegetem, lelkem, csak valami nagyon nagy tekintélynek nem ismerem el ezen a téren, — felelt a férfi.

Az asszonyka szeméit törülgette:
— Tudom, hogy te a mamát soha sem állhattad ki Csak mondd meg egyenesen. Te persze csak azért nem hiszed, mert a mama mondja.

— Ne beszélj nekem ilyen haszontalanságokat, Irmus, — szakította felbe a férj. Te keverted bele a mamát, én nem szoltam róla.

Csakhogy ez nem csillapította le az asszonykát, hanem még inkább föltüzeltte:

— Hát én haszontalanságot beszélek? Persze, hogy tudnék én egyebet beszélni mint haszontalanságot? Ha én a mamáról beszélek, hát az neked haszontalanság?

A férj bosszusan vállat vont s odább húzódott diván sarkába:

— Veled igazán nem lehet beszélni, Irmus.

Irma duzzogva vonult a diván másik sarkába:

— Bezzeg lehetett akkor ugy-e, mikor még nem voltam a feleséged? Mikor még anygal voltam.

— Hiszen az vagy te nekem most is, — szolt Pali, ki már megbánta a mit mondott s szerettet volna közeledni.

Hirtelen kinyújtotta karját, hogy átölelje az asszonykát, de a kisiklott kezei közül. Ebben a dulakodásban, a mint Pali újra magához akarta rántani vonakodó kis feleségét, — olyan szerencsétlenül járt, hogy könyökével lelökött az asztalról egy szép majolika vázat, mely legott diribdarabra tört.

Irma zokogásra fakadt és sűrű könyhullatás közt szedegette fel a cserepeket a földről.

— Hagyd már abba a sirást, támadt rá bosszusan a férj.

Mert hiszen nem elég bosszuság az, ha az ember összetör egy drága majolika vázat? Még a felesége is jajveszékéljen a fölébe?

— Veszek neked külömbet helyette, — gérté a férj.

Mit meg nem ígért volna szorultságában, csak hogy már elhallgattassa az asszonyt? A mig félig-meddig sikerült is.

Persze, hogy csak félig-meddig. Mert hát ki tudja milyen lesz az az új majolika a, mit egy megszorult férj ígér? Az asszonyka ugyan ovatosan ellátja némi utasítással, hogy hol lehet legszebbeket venni, de nem biztos afelől hogy Pali nem onnan fog-e menni, a hol a legolcsóbb, mert a férfiak úgy szokták:

Valóban igaz, hogy mikor a Pali az utcára leért, ez a gondolat forgott a fejében; de erről le kellett mondani, mert a kereskedőknek czudar szokásuk van, hogy mindenre rá ragasztják a nevüket. Sőt még az árát is, mintha szükséges volna, hogy az a czédula elarulja az embert otthon a felesége előtt, ha ilyen nyomorult cserepet megvesz huszonöt forintért s otthon ötvenre mondja.

Nincs rá semmi mód, hogy föllenteni lehessen.

A czédulát sem kaparhatja le az ember, mert anélkül a hiteles bizonyítvány nélkül nem lesz teljes a kibékülés, arról bizonyos lehetett Pali.

— Ördög hozta czudar pókja, micsoda bajba kevert! — mérgelődött Pali.

S ha keze ügyébe esett volna, minden pókot elpusztított volna a föld színéről, hogy babonás asszonyok ne boszanthassák vele tovább a férjeiket. No most e miatt a czudar állat miatt milyen költsékezést kell csinálnia. — Biz' isten, be illik egy kis szerencsétlenségnek.

Valjon mibe kerülhet olyan nagy ménkü cserep, mint amilyent összetört? A mama ötven forintra mondta, de az karácsonykor volt, amikor az ember lekaparhatja a czédulát sőt úgy illik, hogy lekaparja s a kis Jézuska könyöke alatt port hinthet a felebarátai szemébe, úgy hogy most szegény Palinak legalább egy hatvan forintosot kell venni, ha föl akarja szarítani az Irma könyeit.

Nem mondhatom, hogy valami nagy gyönyörűséggel válogatott a sok cifra porcellán és majolika közt. Mind olyan törekenynek látszott. Ha egyszer majd otthon megint lelőki a könyökével, egy sem állja ki épségben

Venezia fölirattal, továbbá a bécsi államnyomdában készült olasz szövegű kiadványok 1849. 1859. és 1866-ból.

A gyűjtemény, mint e rövid ismertetésből kitűnik az osztrák-magyar monarchia papírpénzeinek egész körére kiterjedő oly tartalmas, hogy a jövőben reményünk lehet azt teljessé is fejleszteni. Megjegyzendő, hogy a nemzeti muzeum eddigi gyűjteménye (egyrésze a millenaris kiállítás renaissance-épületének emeletén a 47. számú teremben látható) már tekintélyes sorozatokat képez s ha az osztrák nemzeti bank nagyobb értékű kibocsátványait is megszerezhetjük, papírpénzgyűjteményünk egyetlen lesz a maga nemében.

Hogy a nemzeti muzeum e gyűjteményt megszerezhetette, azt a Hazai első takarékpénztár egyesület, a Pesti magyar kereskedelmi bank, a Magyar leszámitoló és pénzváltó bank, az Első magyar általános biztosító társaság, a Magyar általános hitelbank, az Egyesült fővárosi takarékpénztár, a Magyar országos központi takarékpénztár és Neuschloss Marcellur hazafias aldozatkészsége tette lehetővé, a miért fogadják a muzeumi igazgatóságnak ez uttal is — leghálásabb köszönetét.

Rathy Loszló.

Ujdonságok.

Debreczen, augusztus 7.

Holnap, szombaton, f. hó 8-án este 6 órákor intéző bizottsági ülés lesz a Függetlenségi-Kör helyiségében. Az elnökség a napirendre kitűzött fontos tárgyak érdekében ez uton is felkéri az összes tag urakat, hogy egyúttal okvetetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Miközben így keresgél és válogat és magában mérgelődik a pókok s a majolikakészítők miatt, a kiknek köszönheti, hogy most hatvan frtot ilyen hiabavalóságért ki kell adnia, egyszerre csak vidám, csengő nevetéssel szólítja meg valaki:

— Nini, hát maga mit vásárol?

Egy szép kis színész nő volt, a kinek kissé udvarolt nőtlen korában, sőt egy alkalommal valami mulatság után, a hol jól pezsgöztek, meg is kérte a kezét; de a kis színész nő kinevette.

— Jöjjön majd józan korában.

Persze, hogy józan korában jobban meg gondolta a dolgot — s mégis csak mást vett nőül.

— No, no, ne ijedjen meg tőlem, szolt a kis színész nő nevetve. — Nem foghatom már a szaván, már van egy felesége s többet nálunk a törvény nem enged.

Oyan józian tudott kacagni, hogy Pali is kénytelen volt együtt kacagni vele.

Barátságosan kezét szorított s a kis színész nő nevetve vette át megint a szót: — Hadd lám, mit választott? Segítek magának egy kicsit. Remelem, hogy a feleségének vásárol és nem másnak.

Pál barátunk komolyan válaszolt: igenis a feleségemnek.

A kis színész nőből megint kitört a kacagás:

— No azt gondolhattam mindjárt ebből a szomorú ábrázatból. Milyen jó, hogy maga nem engem vett el.

(Folyt. köv.)

Vályi János

temetése.

Debreczen, aug 7.

Ott van már 6 is ösei mellett a családi sírboltban, árván hagyva családját, egyházat és hazáját. Tegnap délután 2 órákor tették örök nyugalomra Vályi Jánost s a temetésen megjelent az egész egyházkerület, meg a kormány képvisellete.

A debreczeni ev. ref. egyház küldöttségének egy kiváló tagja felkérésünkre a következőkben ismerteti az utat, melyet szomorú kötelességük eléjükbe rött.

Debreczenből a nagyszámu és díszes küldöttség Vályi János temetésére tegnap a reggeli felhat órai vonattal indult el. Az egyház küldöttségét melynek a tegnap már említettek kivül Jeney Miklós h. főjegyző és Márk Endre is tagjai voltak, Dicsőffy József lelkész vezette. Feketetagon gr. Dégenfeld József főispán csatlakozott a küldöttséghez.

Szatmárra érvén a vonat, az indóháznál az ottani polgármester és főkapitány nagyszámu előkelő közönség kíséretében üntető tisztelettel fogadta a temetésre érkezőket, kiket a város s Meszlényi püspök fogatai szállítottak a polgári kaszinóba, a hol dus villasreggeli várta már az utasokat.

Innen indult aztán a menet hosszú kocsisorban 10 órákor Majtistra. A gyászoló családban mindenekelőtt a küldöttségek részvétnyilatkozatai mentek véghez. Megható látvány volt, midőn az özvegy báróné ki-kitörő könyvek közt köszönte meg az elhunyt nagy férfit iránt nyívanuló tiszteletet. Külön is hangsúlyozta, hogy Debreczen megemlékezése felejtethetlen lesz s nagyban enyhíti szívének fájdalmát.

A szomorú kötelességek teljesítése után a jelen voltak a fejedelmének mondható park meglektetésére indultak. A debreczeni ieket maga a mélt. báróné kalauzolta egy pár megragadóbb szépségű részleten át.

E közben tekintette meg a megboldogult ravatalát is, a mely ugyancsak a park üveg-házában volt felállítva. Az élő, óriás nagyságu keleti növények, a rengeteg számu koszoruk, a család czimere, megható látványt nyújtottak s jéikepei voltak az elköltözött nagy férfi drága emlékeinek. Maga a gyászszertartás, néhány percczel két óra után vette kezdetét s azt a szatmári lelkészek és tanítók, ez alkalommal szervezett énekkara nyitotta meg.

Ennek végzetével omló könyvek között állott fel Kis s Aron püspök, az elhunyt főgondnoknak hosszú időn át elnöktársa s rövid, de a szívek mélyéig nyuló imát mondott a minden tekintetben példányképet képviselő férfit felett.

Innen a koszoruk miatt szintén láthatatlan koporsót az egyházkerület esperesi kara emelte fel s vitte a Vályi család palotaszertü lakásának erkélye elé, a hol elhelyeztetvén az, a tisztánimnemi testvér egyházkerület püspöke, Kun Bertalan mondott a megboldogult jellemét, érdemét hűen méltató remek imát. Mar magának a messze földről szomorú gyásza között történt megjelenése is e főpásztornak meghatótta a közönséget, mélységes érzelmek között elmondott imája pedig hallható zokogásra rakasztotta az óriási közönséget. Több pár ezer ember kísérté ki aztán innen a koporsót a helybeli temetőbe, ahol elhantolás előtt F. Varga Lajos, az elhunyt kedves papja mondott szép és szívből származó beszédet. A jeles képzettségű ifju szónok érezte azt, hogy Vályi Jánosban a majtisi egyház is pátrónusát, büszkeségét temeti el; de hát vigasztalhatja magát azzal, hogy szerencsés egyház az, a melynek temetőjébe ilyen gyémántok kerülnek. A lényegében egyszerű, de mégis nagyszerű temetés egy negyed öt órákor ért véget. — A temető

kertből már sietve távozott a közönség s hosszú koci sorban indult vissza a majtisi indóházhoz. Azt, hogy a tiszántuli egyházkerületnek mi volt Vályi János, semmi sem mutatja jobban mint az, hogy az esperesi kar előljáró példaadása mellett ott volt a végtisztesség megadásánál igen számas tagja az egyházkerület hivatalos testületének, a szatmári egyházmege lelkészi karának és mi, a kik az őszinte tisztelet érzésével kísértük végig az egész temetés egyes megható mozanatait azzal a hittel távoztunk el Vályi János szemünk elől eltartart koporsójától, hogy az ilyen emberek csakugyan nem halnak meg s a pusztulónak látszó halál után csak más dicsőbb, maradandóbb létalakot cserélnek.

A koporsót borító koszorukrol a következő feliratokat sikerült feljegyeznünk: neje szalagja fekete — Iloná d felirattal. Arpád — a legjobb apának (szürke szalag.) Szeretett főgondnokának — a tiszántuli ev. ref. egyházkerület (fekete szalag.) Uray Kálmán — felejtethetlen sógoromnak s barátomnak, (fekete szalag.) Bálint és Antal — felejtethetlen nagybátyjoknak (fekete szalag.) Kedves Jani bácsinak — keresztleánya Uray Margit (fehér szalag.) Felejtethetlen Janikámnak — Urai Uray Ilona, (fehér szalag.) Leona — nagybátyjánk (fekete szalag.) Isák Dezső és neje Sulyok Berta, a legjobb rokonak és barátoknak (fehér szalag.) áldó emlékezetvel — f. Varga Lajos ref. lelkész és neje (fekete szalag.) a majtisi ref egyház jól tevőjének, (sötét lila szalag.) Kende Zsigmond és családja, mélytisztelete és szeretete jeléül, (halvány lila szalag.) nagyérdemű főgondnokának a Debreczeni kollégium (fehér szalag.) Legbensőbb honleányi tisztelete jeléül Lővei Klára. Vályi János főrendiházi tag, s egyházkerületi főgondnok ő méltóságának, (nemzeti színnel) László Heléna. János bácsinak (fekete szalag.) Vályi Jánosnak hódoló tisztelettel Gerendó és neje (fehér szalag.) felejtethetlen bátyjoknak Jékey Zsigmond, neje és gyermekei, (fehér szalag.) Mély bánattal Jeney Daniél ét neje (fekete szalag.) forrón szeretett sógorának, Jékey Mór és neje, (fekete szalag.) Székely Teteki Blanka grófnő felirattal nélküli koszorú (fekete szalag.) Unokája Nóra (fekete szalag) felírás nélküli. Vályi János egyházkerületi főgondnokának — a debreczeni ev. ref. egyház (fehér szalag.) Vályi János egyházi bizottsági tagnak — Szatmárvármegye törvényhatósága (sötétlila és bordószin szalag.) Szeretett és felejtethetlen nagybátyjoknak — Aladar és Szeréna. Hű emberei — hódoló tisztelettel (fekete szalag.) A szentesi ref. egyház — Ravatalod előtt gyászban áll (fekete szalag.) Őszinte tisztelet jeléül — a Vecsey-család (fehér szalag) és még számas felirat nélküli koszorú.

A temetést Dánkó M. debreczeni intézete rendezte a boldogulat és magas állását megillető fényvel.

* **Kinevezések.** A debreczeni kir. itélőtábla elnöke Dánkó Ferencz debreczeni kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká, Medgyes Károly végzett joghalgatót — a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká, — a debreczeni kir. ügyészség vezetője, a nyiregyházi kir. ügyészséghez irnokká Noszágh György alsó-lendvai kir. járásbírósi irnokot nevezte ki.

* **Pályázati hirdetés.** A város mérnöki hivatala ez uton adja, mindazoknak a pennaforgató embereknek, kik az ily nemű kérdések iránt érdeklődnek, hogy pályázatot hirdet a következő találós kérdésben: „Mivel a szegletes, — ötmalom — és dedő-utcai árokából kiszedett sárt az utca közepének feltöltésére használták fel ősi szokás szerint; (de nem azért, hogy ott tovább is terjessze a jó illatot vagy hogy a záporosó másnapra visszahordja) az ispotály melletti legelőre pedig kötörmelék, tégladarabokat, stb. hordanak, (de nem azért, hogy a birkákna k eledül szolgáljanak): fejtesse ki azok a nemzetgazdasági elvek, melyek az ilynemű s már évtizedek óta használatban levő aszfalt — ma-

kadám alkalmazást a legelő-kövértésnek ez új rendszerét a sötét elmék előtt is világossá képesek tenni. Pályázati határidő: az utca rendezés tervének megállapítása. Pályadíj: abszolút becsü munkának egy, uraságoktól levetett városház-tervezet.

* **Brutális támadás.** A tegnapi lapok egy részében e czim alatt egy rémhistoria van felalálva, a mely olyan vadakkal illet egy főhadnagyot, a ki ez ügyben ellenkezőleg csak elismerést érdemel, hogy kötelességünknek tartjuk a más tekintetben is elferdített közleménynek alapul szolgáló esetet — W. Zs. urnak, szerkesztőségünk helyiségében történt saját előadása alapján a maga valóságában előadni: Ugyanis tény, hogy e hó 4-én este a cs. és kir. 99. gyalogezred egyik főhadnagya egyedül bement W. Zs. udvarába, kardját azonban ki sem buzta. A segélykiáltásra utánna jött egy főhadnagy, a ki megbotránkozott a főhadnagy dolgan és magával vitte. A főhadnagy általában a legnagyobb erélyvel lépett fel és dicséretre méltó magaviseletet tanusított.

* **Eljegyzések.** Löw Ignác Skucból (Csehország), Löw József, a »Reggeli Ujság« belső dolgozó társának testvérhattyja, jegyet váltott Reich Gizella kisasszonnyal, Reich Antal bieliz-bialai (O.-Szilézia) gyár tulajdonos kedves leányával. Boldogság legyen frigyük kísérője. — Klein Béla B.-Nagy-Bajomban eljegyezte Feldmann Etel k. a. t., Feldmann Gábor leányát V-Pécsről.

* **Könyves Tóth Kálmán Feketehegyen** Feketehegy fürdőben éhany év előtt Tompa Mihálynak egy magaslaton szobrot emeltek. A fürdő közönsége azóta minden évben július utolsó vasárnapján megkoszoruzta a szép mellszobrot s ünnepelte a virágregék költőjét. Ez az általános ünnep most, — mint nekünk írják — elmaradt. Egy szűkebb körű társaság azonban tegnapelőtt mégis kivonult a költő szobrához; Vargha a Gyula az akadémiát tagja elszavalta Tompa hattyudalát, Könyves Tóth Kálmán debreczeni ev. ref. lelkész pedig saját alkalmi ódáját olvasta. Az óda, mely a költő pap keneteljes nyelvén volt megírva, mely benyomást tett az összes jelenvoltakra.

* **Vásártéri epizód.** Tegnap este-felétöbbek között a vásártéri Galló István játékoshoz is elvetődött Tolnai István hadházi illetőségű legény s addig-addig nézte a karikadobálókat, míg végre neki is kedves szottyant a játékhoz, de 1 frt 30 kr. eldobálása után sem juthatott semmiféle nyereményhez. Ekkor hirtelen föllobbant benne a bosszú tüze s az elkeseredésében nagyot ütött botjával jó Galló fejére s az ott bámulók között is többel tett legességig vitte a dolgot s most már hüvösön álmodik vesztett filléreiről.

* **A szatmári gimnázium közgyűlése.** Vettük a következő meghívást: A szatmári ev. ref. főgimnázium főntartó testülete f. évi aug. hó 10-én, hétfőn d. e. 10 órakor a szatmári ev. ref. egyház tanácstermében (gimn. épület, I. emelet) rendes közgyűlést tart, melyre a fentartó testület t. tagjait tisztelettel meghívja. Szatmár, aug. 4. Az igazgatótanács. Tártyak: 1. Jelentés a főgimn. 1895—96. év erkölcsi és szellemi állapotáról. 2. A miniszteri kinevezés útján betöltendő class. phil. tanári állásra beérkezett pályázati folyamodványok felett való határozás, illetve a kinevezésre vonatkozó ajánlat megtétele. Az igazgatóság

* **Dohánytermelés Balmaz-Ujvároson** Mint onnan értesítenek bennünket, már török a dohányt az egész járásban; azonban a termés éppen csakhogy közepesen aluli. A múlt évhez képest a különbség katasztrális holdanként legalább is 2—3 metermáza lesz. A gyenge hozamot a gazdák semmi másnak nem tulajdonítják, mint a rossz tavaszi időjárásnak.

* **Elítélt tolvaj.** Szathmári József h.-szoboszlói születésű, 46 éves, ev. ref. vagyontalan, ki már több ízben volt lopásért büntetve, 1896. márczius 31-én ismét erre adta fejét s Oláh Miklós h.-szoboszlói lakos istállójából egy 60 kr értékű baltát lopott ugyanakkor fia, ifj. Szathmári József kárára egy újast lopott el. A debreczeni kir. törvényszék Szathmári Józsefet lopásért egy évi börtönnre ítélte. Vádolt belenyugodott s az ítélet jogerőre emelkedett.

* **Értesítés.** A dekeeczeni ev. ref. főgimnáziumban az ezredévi orsz. kiállításra való tekintetből az 1896-97 iskolai év szept. 10-én kezdődik. Az első osztályba való felvétel s a mennyiben a tanintézet régebbi növendékeinek a múlt isk. év végén történt beiratkozása folytán a többi osztályok létszáma meg nem telt, ez osztályokba való beírás szept. 10-16 napján történik. A beírás 4 első napján csak prot. vallású növendékek jelentkezhetnek a felvételre, a 3 utolsó napon pedig, a mennyiben az egyes osztályokban hely marad, bármily hitfelekezet tagjai felvételtnek. Azon régebbi növendékek, kik a múlt isk. év végén beiratkoztak, szept. 13-ig (bezárólag) beírási lapjokkal és bizonyítványukkal osztályfőnökeiknél jelentkezni tartoznak, különben helyekre mások vétetnek föl. — Az iskolai évnék isteni tisztelettel való ünnepélyes megnyitása szept. 17-én történik. — A javító és pótló vizsgálatok a VIII. osztály szept. 7-én, az V—VII osztály szept. 8-án, az I—IV. szept. 9-én tartatnak. A felvételi vizsgálatok szept. 9—12-én délelőtt lesznek. A múlt iskolai év végén engedélyezett magánvizsgálatok szept. 10—12 napjain tartatnak (délelőtt az írásbeli, délután szóbeli vizsgálat). — Az írásbeli érettségi javító érettségi vizsgálat szept. 15—16 napjain tartatik. Jelentkezni lehet a teljes érettségi vizsgálatra szept. 7. déli 12 óráig, a javító és szóbeli vizsgálatra pedig szept. 12-ig bezárólag. — A tandíj, tápintézet és kollegiumi bentlakásért való folyamodványt aug. 25-éig kell az igazgatósághoz benyújtani. Az igazgatóság.

* **Megölte az apását.** Nagy Kálmán írja levelezőnk, hogy ott Komócsi József heves szóváltásba keveredett apósával Zaturcz Lászlót két lövéssel megölte. Zaturcz már régóta marakodó természetű ember hírében állott. Komócsi önként jelentkezett a bíróságnál.

* **Hibaigazítás.** A »Té imádnod« n. e. z., lapunk 182. (keddi) számában közölt versnek ez a sora: „itt csapkodnak a rá m bosszus hatalmak“ — „itt csapkodnak a rá m bosszus hatalmak-nak van szedve, mi a versnek egész más értelmet ad s ezért ezennel helyreigazítjuk.

* **A szegedi honvédelem emlékeztetése.** A szegedi-szöregi csatában 1849. aug. 5-én elesett honvédek emlékére a város a főgimnázium előtti parkban szép emléket emeltetett. Az emlék márványoszlop, felette turul madárral, s mintegy 7000 forintba került. A tegnapi szegedi bucsu napja össze esett a csata évfordulójával s az emlék leleplezésével. Mintegy 30.000 ember állott a téren; midőn az emléket szép ünnepélyvel leleplezték. Az emléket Fluck Ferencz 48-as honvédtiszt beszéde közben

leplezték le. Szávay Gyula a Dugonics társaságtagja, ódáját szavalta el s a dalárda hazafias dalokat énekelt.

* **Csavargó banda.** Az éjjel 10 órakor a 2565-ik sz. háznál lakó Szilágyi József dohánygyári-tűzör a temető alatti első órháznál Dobó Mihályné csavargónót jaj veszékelve találta, kérdésére, hogy mi baja, azt adta elő, hogy az epreskertnél levő bódéba három gatyás ember becsalta s erőszakot akartak rajta tenni s mivel ellenszegült, megverték s elszaladva az órháznál húzódt meg. Nevezett nőnek jobb karja van megütve s a kórházba szállították. A bódéba hely és igazolvány nélkül tért csavargókat bekísértek, közülök Muntág beismeri, hogy tegnap d. u. 5—6 óra között a nővel ott mulatott, de állítása szerint nem bántotta. A bakhanáliáért rajongók mindegyikét lezárták.

* **Lengyel József daltársulata** a sas-utcai Vilmos-féle sörözőkban igen jól szervezett társulattal tart naponként előadásokat a közönség elé szép pártfogása mellett. A társulat huszonnégy személyből áll és mindannyian ügyes tagok is, a kik élvezetes és érdekes mutatókat tudnak előadni. — Különösen kiemelkedők Lengyel Böke és Dalos Margit mint magyar dalénekesnők, továbbá Medgyessy Ilorika, Mélyessy Mariska énekesnők, a kitűnő lengyel zsidó énekesek a Werner testvérek, az öt tagból álló kis akrobata csoport. Az igazgató legújabb feléptette Marag Bélát — a ki gyönyörű bariton hangjával igazán nagy teljesítést aratott. Ma pedig először lép föl — az eredeti afrikai szerezzen fakir Mohr, a ki bámulatos mutatókat fog előadni. Belépti díj nincs. A társulat pedig megérdemli a közönség részéről is a pártfogást.

Erdő-zugás.

(Költemény prózában.)

Hallom a zágasodat, erdő, édes kicsi falum erdeje. Tomboló vihar volt tán, mikor elindult, csöndes, andalító zugás, mire ide ért. Mindegy nekem, csakhogy ide talált, a messze idegenbe. Mindegy nekem, csak a te zugásod legyen, erdő, édes kicsi falum erdeje!

Nem, nem, ez nem csak képzelődés, én hallom hangodat. Ismerem, mint azt a méla harangszót, mely templomba hitt valaha régen, s melyhez hasonlatost nem hallottam, s nem hallok soha. Ez a te hangod, erdő, ez a te sóhajtasod: ehez hasonlatos több nincs a föld kerekén.

Ó te áldott erdő-zugás, hogy eljövél az édes anyaföldről s meglátogatsz engem a messze idegenben! Hogy megemlékezzél rólam nehéz rabságomban, nagy erős, lelki nyomorúságomban.

Mert nehéz az én rabságom, nagy az én lelki nyomorúságom, ó erdő, erdő, édes kicsi falum erdeje!

Van-e lelked, erdő? Ha van, figyelj rám. S van-e Istened? Ha van, ki ne csacsogd az én perancsomat. Meg ne halja valahogyan az én öreg ember, s az öreg asszony. Tudom, tudom, jól ismered őket. Az öreg ember folyton bucsuzik tőled: Isten veled erdő, többet nem látok!

Az öreg asszony pedig mindig nyugat felé néz: vajjon látom-e még a fiamat? S mikor aztán leszál az este és lepihennek szépen: nem jó szemükre álom.

S mondja az öreg ember: szóval folytatván a bus gondolatot: ki zárja le szemünket hogyha meghalunk?

Szól az öreg asszony: bizzuk azt a jó Istenre.

Folytatja az öreg ember: én lefektemben, fölkeltemben reá gondolok.

Hallod redő, hallod? Felneveltek engem világ pompájára. S ez itt köröttem valóban pomya, fény. Megvalósulva mind, mit mesemondó szónokok képzelete teremtett a tűzvilágnál.

A mit én ájtatos csodálattal hallgaték, im látom a valóságban: a ragyogó palotákat,

melyek, úgy tetszik csakugyan forognak, mert bármire nézek, előmbe fordul egy, előmbe kettő, három, tíz, husz, ah, ki tudná, hány van!

S laknak ezekben a palotákban gáli uri népek. S végig lebbenek a szeles utakon, ki gyalog, ki hintón, szép asszonyok, lányok, ezek azok, ezek! Ilyeneknek képzelém én egykor a tündérisasszonyokat. Megszédítik lelkemet a gőzparipa csodálatos alkotásai. A gőzparipa, melynek nincs távolsága, a messzebeszélő, emberi találatkonyság ezer meg ezer műve, mik e század puha emberének minden kényelmet megadnak, s mely kegyetlen sors! egyet nem tudnak feledtetni mégsem: téged! te édes anyaföld, a te sugárod, te erdő, édes kicsi falum erdeje!

Te erdő, neked meg merek vallani mindent. Neked, ki annyiszor hallád a gyermek csengő énekét; ki annyiszor láttál, szedvén kosaramba illatos epret; ki annyiszor láttad verejtékes arcomat, gyűjtven a szenát a te földeden; te neked megvallom, hogy én itt rab vagyok. Idegen az idegenek közt.

Hogy gyötrelmes gondolatok nyögözik lelkemet. Hogy én csalom a világot és csalom magamat, mikor a századvég simaságával kezdet szoritok az emberekkel. Mikor én jó ismerősökként köszöntök embereket, a kiket sohasem ismerem meg s a kik engem nem ismernek meg soha. A kiknek nincs sem erdejük, sem rónájuk, sem istenük, sem hazájuk: mindenütt egyformán boldogok, ha van kenyerük. A kiknek az az erdő a legszebb, a melyikhez legelősebben visz a vasut s a melyiknek az aljában legelősebb a — komfort.

Te neked mondom, erdő, de hallják meg az emberek is: a szegény szántóvető ember nem a világ pompájára neveli a fiát, de neveli — s mennyi gyöttrődés, magasanyargatása közt neveli! — megmérhetetlen lelki nyomorúságra.

Tegnap még egyik kezében könyv s a másikban az ekeszarva. — És a barázdában megy elébb, elébb s olvasván a könyvet, észre sem veszi, úgy jut a messze idegenbe. — Egy talpalatnyi volt az övé az édes anyaföldről s azt a talpalatnyi földet egy asztalra váltja föl.

Tegnap még övé volt az az erdő, mező, ma már egy asztal mindene. Ezen keresi a kenyerét, ezen kergeti a hívságos dicsőséget. A szive visszasír az édes anyaföltere, s mint egy rab, ide van lánczolva asztalához. El-el száll hozzá az erdő sugára, hívja, mozgatja: gyere haza!

Nem lehet, meg van kötözve.

És leveti magát az áradaiba. Szeretne hasonlós lenni a többi emberekhez; megragadni minden alkalmat, mely feledtetni képes téged, édes anyaföld és nem tud feledni, nem soha! — Minden nap neveli lelke nyomorát. Minden nap gyötrelmesebb lesz a gondolat, mely eszébe juttatja a vétkeket, az elkerülhetlent. Elni, küzdeni messze az édes anyaföldről s meghalni e magas, rideg falak közt s hogy a legnagyobb, mit elérhetsz, s ezt sem láthatod már: hat lovas kocsin visznek a temetőbe s míg a gyászmenet elvonul, megakad a közlekedés! Elveszteni az életből esztendőket, mindig és mindig egy asztal fölött görnyedezvén, csak azért, hogy ne zekében, hanem frakkban vegyülhess az emberek közé.

Hát ez az a »világ pompája? Ez az a »világ pompája«, mely zeke helyett frakkot ad reád, de a lelkedet nyomorúságba, meghasonlásba temeti?

Mondhatjátok nekem: tied ez a várás, tied, mint az a kis falu. Nem igaz. Tied az egész ország, éppen mint az a kis falu. Nem igaz. Nekem adjátok az egész világot, a szívetem visszasír ahhoz a talpalatnyi földhöz, melyen először ejtém ki e szót: anyám! S ha fegyverrel kellene védeni hazámat, e talpalatnyi földben védném meg.

És kinálhattok nekem kincset, hirt, nevet, csak egy a válaszom: adjátok vissza kicsi falumat zugó erdejével!

... Ime édes erdőm, kiöntém neked szívem panaszát. Mondd el az egész világnak, csak annak az öreg embernek, csak annak az öreg asszonynak ne hadd higgyék: világ pompájára neveltek engemet...

Irodalom és művészet.

Harcz a magyar szellem önállóságáért. Általánosan elismert égető hiánya irodalmunknak, sőt egész közművelődésünknek, hogy kritikai folyóiratunk nincsen.

Evtizedek óta a bíráló ész nálunk szóhoz nem juthatott. Irodalmunk fejletlenné vált. Közművelődésünk a reánk törő idegen szellemi áramlatok forgatagában kormányát veszítette.

A magyar szellem lapdajátékává lett a nyugati divatok minden hóbortos szeszélyének. Nincs az a fintor izlés, és az az észfűzám, mely meg nem ígézett volna bennünket, mihelyt csak nyugati czimszalaggal és ékes latin, görög vagy francia nevezet alatt jelentkezett.

Azalatt parlogon hevertettük saját jobb erőnköt, kicsinyeltük saját eredetiségünket, megbotránkoltunk saját törzskösségünkön és türtük, hogy idegen szellem, mely nem érdemli meg, hogy józan magyar ész saruját oldja, uralkodjék rajtunk.

Mindenkiben biztunk, csak magunkban nem, mindentől el voltunk ragadtatva, ami belga, hollandus, svéd, norvég, dán avagy spanyol és csak azt nem becsültük, a mit a nemzeti szellem a saját ősi alkotó erejéből hozott létre.

Társadalmi téren híveket toborzunk a magyarságnak, terjesztjük nyelvünket és a magyarosítás hevében nem vesszük észre, hogy mi magunk egyre vetkezünk magyarságunkból, mi magunk leszünk hűtlenné a szellemhez, melyet másokkal megkedveltetni ohajtunk.

Soha a »nemzeti« jelszó nem volt oly tátongon üres szólam, mint napjainkban; és még csak a »nemzeti géniuszt« kellene kitárlanunk, hogy méltó gunyoszlopot emeljünk e kornak, mely mindent ismer, csak géniuszt és nemzeti géniust nem.

A közélet és irodalom minden demagógjai, népkegyvadásai, a »nemzeti géniuszt« jelszava mögé bujva ámitják a hazafias érzésű jóhiszemű magyar közönséget. A magyarság szemfényvesztő látszatát kelteni és azalatt idegen érzéseken, idegen gondolat- és eszmehulladékokon tengődve élőködni: ez az, amit a századvégi »magyar géniuszt« bajnokai a hazafiság szent nevében üznek és gyakorolnak.

Födolog, nekik a külszin az aranyos fölirat, a büszke nemzeti czéger. A kirakat czifrasága. A szellemi hombárok és magtárak tátonghatnak az ürességtől, a művelődés asztalán pedig a nyugati szellem avas, emelyítő ételmaradékait nemzeti színű ibrikekben talalják föl a magyar közönségnek.

Elég volt már a látszatkeltekből: valóságért epedünk; elég volt a formafitoktatásból: tartalmat szomjazunk.

Hadat indítani a mételeyező idegen befolyások tultengése ellen, ez egy új hetilapnak, »Jelenkornak«-nak feledata.

Lelket önteni a nemzeti elvbe, küzdeni a magyar szellem önállóságáért, ez a mi jelszavunk.

A független tárgyias bírálat erejével utját állani a századvégi logikai, izlésbeli és erkölcsi bomlottságnak, ez a mi legfőbb törekvésünk.

A »Jelenkor« első sorban kritikái lap s legfőképpen mint ilyen kíván érdeklődést kelteni és elfogulatlanul ítélkező közvéleményt teremteni.

Ertekezeseinkben a klasszikai világfelfogás elveit magyarázzuk és vitatjuk, Szépirodalmi közleményeinkben, versek és elbeszélésekben a mai termelés színe-javát nyujthatjuk. Nyelvészeti czikkeinkben es pályázatainkkal küzdünk a magyar nyelvet megmetelyező idegenszerűség ellen.

Abban a kellemes helyzetben vagyunk hogy a régebbi és újabb írói nemzedék legkiválóbbjait, barátaink és munkatársaink közé sorozhatjuk.

A hazafias érzésű magyar olvasóközönséghez fordulunk, mely éretlen divatok forgandóságai közepett a nemzeti művelődés és irodalom szebb hagyományaihoz ragaszkodik. Ennek a közönségnek tetszését ohajtjuk megnyerni. Ennek támogatására számítunk önzetlen munkásságuekban.

Ha szavunk fölébreszti az alélt nemzet szellemét évtizedes szendergéséből, ha muni kákkal bármily csekély mértékben hozzájárulhatunk a magyar szellem fölzsabadításához a szegyenletes idegen rabszolgajárom alól akkor érezni fogjuk, hogy fáradozásunk kárba nem veszett.

B u d a p e s t, 1896. július.

Palágyi Menyhért.

Közgazdaság.

Aratási eredmények.

— Hivatalos tudósítás. —

Debreczen, augusztus 7.

Egészben kedvezőtlen változó maradt a júliusi időjárás, mert a záporok és jégesők közbe-közbe erős viharral a hó második felében nem hogy csökkentek volna, hanem még inkább fokozódtak, különösen július hó vége felé és augusztus hó 1-én rendkívül heves és romboló vihar pusztított a már nagyrészen learatott gahona-kévékben és asztagokban; sőt helyenkint a fákban is. Erős jégeső volt az ország számos vidékén, kivált július hó 23, 24, 28, 29, 30 és 31-én; a jégeső a kapás növényekben és szőlőkben jelentékeny kárt okozott.

A folyamatban lévő aratási és cséplési munkálatokat egyes vidékeken nagyon sokszor jóformán szüntelenül akadályozta a kedvezőtlen időjárás; de nem csak hogy akadályozta a munka rendes menetét, hanem a gabona minőségre is káros hatással volt a csapadék s ennek folytán számos helyen a Dunától és a Duna balpartján is több helyen úgy a buza, mint különösen az árpa, sokat veszített kiváló minőségéből.

Nagyon sok helyen vártak kitünő minőségű árpát; de sok helyen csak közepes lett az eredmény, mennyiségre azonban ritka kivétellel megfelelt a hozzá fűzött reményeknek. A búzát, amint már előbbi jelentésünkben is kiemeltük, a rozsa és üszög nagyon sok helyen megtámadta és jelentékeny kárt is okozott benne.

A legtöbb kár mutatkozik: Torontál, Tolna, Baranya és Vas vármegyékben; meg lehetős, de jóval kisebb mérvű a rozsdalepett buza: Zala, Fejér, Győr, Somogy, Temes, Moson és Bács-Bodrog vármegyékben. A rozs semminemű kárt nem szenvedett és így ez a termés és a zab is az idén minőségileg igen jól sikerült. A buza és árpának sok helyen előfordult minőségi csökkenése dacára az eredmények mennyiségre nézve mégis kielégítőek, sőt részben jók.

A buza területét a téli elemi csapások által okozott károkat figyelembe véve, 5345.000 kataszteri holdra becsüljük; a buza hozama országos átlagban 7—7.5 métermázsa között ingadozik és így az összes eredmény is 38-39 millió métermázsa között marad.

De még így is igen kielégítő a termés, tekintetbe véve azokat a gyakori elemi csapásokat, a melyek főképp június és július havában előfordultak és pusztítottak. Legjobban fizetett a buza mennyiségre nézve, azaz 8 métermázsa és azon felüli hozamot adott: Somogy, Sopron, Csongrad, Heves, Békés, Hajdu, Csanád, Temes, és Brassó vármegyékben közepeszerű termést adott 7 mm. és azon felüli, de 8 mm. aluli eredménnyel: Bars

Esztergom, Nyitra, Baraoya, Fejér. Komárom, Moson, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Borsod, Bihar, Szabolcs, Arad, Alsó-Fehér, Hont, Háromszék, Maros-Torda, Nagy-Küküllő és Szeben vármegyében.

Gyenge, azaz 6 mmázsán aluli volt az eredmény a következő buzatermő vármegyékben: Zólyom, Turóc, Sáros, Máramaros, Torontál, Beszterce-Naszód, Kolozs, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos.

Az aratással csak a hegyi vidékek nem készültek még el, másutt learatták az összes buzát s mert a csépés folyamatban van, az új buza már forgalomba is került. (Folyt. köv.)

Budapesti gabonatözsde.

aug. 6.

A készárujlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.40	76	6.45-6.60
" " " "	77	6.40	78	6.45-6.60
" " " "	79	6.55	80	6.60-6.70
Tiszavidéki ó	75	6.45	76	6.50-6.65
" " " "	77	6.45	78	6.50-6.65
" " " "	79	6.60	80	6.65-6.75
Pestvidéki ó	75	6.40	76	6.40-6.60
" " " "	77	6.40	78	6.40-6.60
" " " "	79	6.55	80	6.60-6.70
Fehérmegyei ó	75	6.4	76	6.55-6.60
" " " "	77	6.4	78	6.55-6.60
" " " "	79	6.55-6.65	80	6.60-6.70
Bácskai ó	75	6.50	76	6.55-6.70
" " " "	77	6.50	78	6.55-6.70
" " " "	79	6.65-6.75	80	6.70-6.80
Észak magy	75	6.50	76	6.55-6.70
" " " "	77	6.50	78	6.55-6.70
" " " "	79	6.65-6.75	80	6.70-6.80

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű uj	70-72	5.30
" " " " " "	—	5.25
Árpa takarmánynak "	60-62	4.45
" " " " " "	62-64	0.00
" " " " " "	64-66	6.20
Zab " " " " " "	39-41	6.90
Tengeri búza " " " "	—	3.55
" " " " " "	—	3.45
" " " " " "	—	0.00
Repcze búza " " " "	—	9.50

Kőbányai sertés-piacz.

aug. 6.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban 45 krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klgm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 47-48 krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg. — sulyban 48-49 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) — 46-47 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép páronként 220 — 280 klgmig terjedő sulyban) 44 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban 43-44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 200-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgm. terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi aug. hó 3-ik napján volt készletben 6394 drb. 1896. aug. hó 5-ik napján felhajtott — drb. 1896 aug. 5-ik napján elszállított 38 drb. 1896. évi augusztus hó 6-ik napjára maradt 6306. A hizottsértés üzletirányzata változatlan.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet.

133

A végszámadás.

(Folytatás.)

Farkast nem hagyták gondolkodni, hanem betuszkolták Bertával s a kis Gyulával együtt egy mellékszóba, honnan szükség esetén egyenesen az udvarra lehetett jutni; az ifju Várkonyi is eltűnt, ment a cseléd házba a kocsiok és béresek közé.

Az öreg Várkonyi után egy vértés törzstiszt lépett a szobába. Illedelmesen köszönt, meglátszott rajta, hogy szépen akar bánni a háziakkal.

— Uram! szól a tiszt Várkonyihoz — megbocsát ön, hogy így későn alkalmatlankodom, de kötelességem. Én azon figyelő csapat parancsnoka vagyok, melynek rendeltetése a fölkelők ugynevezett Villámvezérét elfogni.

— Azt keresi ön nálam? Nem szolgálhatok vele.

— Bocsánat, nekem bizony adataim vannak, hogy itt kell lennie. Elmondom önnek sorban ez adatokat, hogy megkíméljem a hasztalan tagadásoktól. Azon óráról fogva, melyben kémeim arról értesítettek, hogy a Villámvezér felosztatta csapatát, körül hálóztam cirkálóimmal az egész vidéket, lovon és áruhában, hogy a tábornok ne menekülhessen. Az erdőt, hol a csapat felosztása történt, nem akartam fegyveresen megtámadni, mert kerülöm a szükségtelen vérontást; hagytam menekülni a csapat embereit, hadd térjenek családok tüzhelyekhez, jól voltam értesülve arról, hogy a Villámvezér nem válthatott öltözetet s tábornoki ruhájában van, egyedül őt akarom elfogni. Láthatja uram, hogy méltányos vagyok. A tábornok menekülése ezen helység felé történt, ezt bizonyítja azon körülmény, melyről épen az előbb értesültem. Közel ide egy vízműs mellett cirkálóm egyike friss vérvizet fedezett föl s a föld össze volt tiporva, mintha küzdöttek volna. A vérvizet a vízműs felé vezették emberemet, ott lenn aztán két holttestre akadt, az egyiket ráismert a Villámvezér tábornoki ruhájára s azt hitte, hogy a halott maga a tábornok. Alkalmasint a tábornok maga is ezt a véleményt tartja az áltöltöztetéssel elterjeszteni; de én ismerem a Villámvezért, a hely színére siettem, megvizsgáltam a halottat, az egy közönséges, kozák katona, a Villámvezérnek tehát a kozák ruhájában kellett menekülnie. Ezt a véleményemet igazolta az a másik tudósítás, mely ide egy kozák betértét jelentette. Láthatja uram, hogy mindenről értesülve vagyok, ne ellenkezzék tehát, hanem hívja elé a kozákat.

Várkonyi meg volt rendülve. Belátta, hogy nincs menekvés; de hát ő adja át honfitársát, vendégét, rokonát az ellenségnek?! . . . Egy pillanatig habozva állott, nagy lelki küzdelmek között, ekkor egyszerre fölmagasztosult arca, szemei hősi tüztől ragyogtak, hirtelen egy szekrényhez lépett, azt fölszakította s mielőtt a tiszt észrevehette volna, az öreg magyar nemes kivont karddal állott előtte.

— Uram! — szól rendítő hangon, igaz, hogy nálam egy menekülő van . . . hogy a Villámvezér-e az, vagy nem? az nem tartozik rám; de ez a menekülő nekem rokonom és most vendégem, ki az én oltalmam alatt áll. És én kijelentem önnek, hogy vendégemet élve, önként ki nem adom; de fölszólítom önt, hogy vivjon meg velem érte. Ön katona, de én meg magyar nemes vagyok és még meg bírom fogni ezt az én kardomat, melyet őseimtől örököltem. Ön

katona, e lovagias ajánlatot nem fogja visszautasítani. Vonja ki kardját!

A tiszt megdöbbenve lépett hátra, ily jelenetre nem volt elkészülve, rendkívüli is volt az minden tekintetben, de azok az idők esodásabb jeleneteket is mutathatnak fel. Volt eset rá, hogy nők fegyvert ragadva álltak ellent az üldöző katonáknak s inkább le hagyták magukat szuradni, semhogy önként engedték volna azokat benyomulni házuk szentélyébe. Oh az a csodák korszaka volt! s ma már sokan hitetlenül rázzák fejüket egy-egy ily jelenet elbeszélésére, a mi akkor senkit sem lepett meg, mert általános, megszokott tünemény volt.

Pedig attól az időtől fogva még csak négy évtized múlt el . . . Nem válik-e az az idő egy század mulva a nemzet mythológiájává? . . .

Feledünk és — törpülünk!

A vértés tiszt nem huzta ki kardját, hanem engesztelően lépett az őszhaju magyar ur felé:

— Uram . . .

— Ne közelítsen ön! — kiáltott ez — az én elhatározásom ki van mondva . . . Huzzon kardot!

(Folyt. köv.)

Kék kő, (rézgálicz)

I-a kék uszó kenőcs, Carbolineum, mindenféle festékáru, szobapadló-lakk, olaj, firnisz, halzsir és petroleum — 5 literenként házhoz szállítva — igen jutányos áron kaphatók

TÉREY JÓZSEF

üzletében

Nagy-Hatvan-u. 1098. sz. (Hochfelder ház.)

Eladó debreczeni ház.

A kis mester-utca 1172 sz. ház 8250 □ öl ondódi földjével együtt eladó.

Levélileg értekezhetni Galgóczy János gazdaságtal (Szabolcs megye.) Kisvárdán, R a b o c z k y tanyán.

Az első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

— BUDAPESTRŐL —

tudatja a n. é. gazdaközönsséggel, hogy **augusztus 8-án d. e. 9 órakor tek. Hutflész Kázmér ur** ujosztásu tanyáján egy legujabb szerkezetű 8 lóerejű vasrá-

más gőzeséplőgéppel

cséplési próbát

fog tartani, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Üzleti könyvek nagy raktára.

Hoffmann és Társa

 KÖNYVNYOMDÁJA 

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

— **Jegyzékek, számlák, czimkártyák,** —

Levélpapírok és borítékok czégnyomattal
1000 pld. 2 frttól kezdve. Memorandumok.

Pénzintézetek, építési vállalatok, helyiérdekű vasutak teljes felszerelése.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.


 **Meghívók eljegyzésre, esküvőkre és táncszüzekre olcsó áron.** 

Hangverseny műsorok, gyászjelentések. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitűnő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 **Pinczérszámlák, bor és sör czimkéek.** 

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.) 

Bármily terjedemű regények, elbeszélések, költemények,
tudományos és szakmunkák előállítása.

 **Névjegyek 50 krtól kezdve.** 

A „Debreczen” kiadóhivatala.